

STODVAJSET ŽIDOV JE BILO USMRČENIH V PALESTINI

ANGLEŠKE BOJNE LADJE ODHITELE NA POMOČ PREGANJANIM PREBIVALCEM

Sovražnosti so se razširile po vsej Palestini. — Angleške bojne ladje plujejo proti pristanišču Jafa. Od vsepovsod prihaja angleško vojaštvo, ki ima nalogo zatreti nemire. — Mohamedanci so dobro organizirani.

JERUZALEM, Palestina, 26. avgusta. — To mesto, ki je starodavna zibelka apostolov miru, sprave in splošne dobre volje, se je izpremenilo danes v oboroženo taborišče, ko so krvavi spopadi med Židi in Arabci zahtevali še nadaljne žrtve ter se razširili po vsej Palestini.

Število smrtnih slučajev izza pričetka bojev v petek so cenili danes na 120. Med ubitimi je bilo tudi dvanajst ameriških dijakov rabinskega seminarja na Hebronu v Palestini.

Nova ojačenja angleških čet so pohitela v Jeruzalem iz središč vsake sosednje angleške kolonije. Številne bojne ladje so plule s polno paro proti pristanišču Jafi. Močne angleške straže so dobile povelje, naj streljajo, kakor hitro bi pokazali Arabci kake sovražnosti.

Streljanje iz zasede pa se je vršilo naprej in Angležji so se pripravljali na nadaljni in bolj koncentriran napad.

Nova ojačenja angleških čet so dospela z Malte in iz Kaire. Vsako uro prihajajo nadaljni angleški vojak v Jeruzalem.

Po mestu so patrolirale močne vojaške straže in napade so danes razširili na poljedelske naselbine Židov, ki se nahajajo v bližini Nazareta in na številnih točkah v bližini Jafe.

Arabci so bili očitno dobro organizirani. Na raznih mestih so napadli z vso silo, ki so jo imeli na razpolago.

Požgali so komunistično kolonijo v bližini Talpota ter skušali zažgati sinagogo v Hebronu.

Bili so skrajno dobro organizirani tudi po cestah ter so ustavili vsak mimoidoči avtomobil, ko so iskali Žide.

Tukajšnja židovska policija je bila danes zjutraj informirana, da prodira proti mestu iz Hebrona in Nabluta nova močna vstaška sila, a tukajšnje patrulje so mnjenja, da so dosti močne, da bodo lahko premagale vsak napad ter obvladale položaj.

PROCES PROTI ŠTRAJKARJEM

Včeraj se je pričel v Charlotte, N. C. morilni proces, ki bo pomenjal eventualne težke kazni za šestnajst moških in en ženski.

CHARLOTTE, N. C., 26. avgusta. — Potem ko je bila prezidana sodnijska dvorana, da bo dovolj prostora za štirideset poročencev in dvesto prič, se je pričel danes veliki proces, ki bo pomenjal življenje ali smrt, prostost ali dolge zaporne kazni za šestnajst moških in en ženski, ki se morajo zagovarjati radi streljanja, pri katerem je bil ustreljen načelnik Aderhodit.

Kot znano, je bil Aderholt policijski načelnik v Gastoniji, N. C. ter je izgubil ob tej priliki življenje, dočim so bili številni drugi policisti ranjeni, med njimi par težko.

V okrajni jetnišnici v Gastoniji se nahaja Edwin Beal, organizator južnega okrajnega tekstilnega sindikata, ki je bil članov unije, ki so bili pridržani radi umora. Vsi obto-

ženi bodo najbrž oproščeni, ker je bila stavka medtem že uravnana ter se je ohladila tudi jeza javnosti.

SRBŠČINA KOT OBLIGATNI JEZIK

GRADEC, Avstrija, 26. avgusta. — Brzojavke z Bleda javljajo, da bodo končane gimnazije in vse srednje šole, katere so vodile v njih lastnem jeziku narodnostne manjšine.

Kot nadaljni korak za združenje Jugoslavije je v zgodnji minister včeraj predložil kralju Aleksandru v kraljevem gradu na Bledu osnutek nove postave, s katero bi se uveljavilo srbski jezik v vseh višjih šolah.

PREDSEDNIKOV SIN V ZRAKO- PLOVU.

Herbert Hoover mlajši, sin predsednika, je opisal obisk "Graf Zeppelona" na Mines polju v Los Angeles, po radiju iz aeroplana, kot je objavila National Broadcasting Company.

Herbert Hoover je radijski inženir in aviajski navdušenec. Že prej se je večkrat dvignil v zrak ter je tudi sedaj v stalni zvezi z radijskim svetom in vsemi izboljšanjmi na tem polju.

DR. BUTLER ODGOVARJA H. FORDU

Vseučiliški ravnatelj je mnenja, da pomaga suhaška postava trgovini s pijačo.

— Henry Ford nima nobenega pravega stališča glede prohibicije. On ne razume problema in njegovi nazorji bodo v resnici pomagali trgovini s pijačo, — je rekel dr. Murray Butler, predsednik Columbia vseučilišča in zagovornik preklica osemnajstega amandmanta v svojem odgovoru na ultimatum H. Forda, da bo opustil izdelovanje avtomobilov, če bi se pijača zopet vrnila.

— Če si Henry Ford v resnici želi zmanjšati zle posledice tega, kar se ponavadi imenuje "booze", bi se moral potruditi, da se osemnajsti amandment preklicuje ter ga nadomesti z zdravim, krščanskim in ameriško metodo, kako ravnati s tem važnim socialnim problemom, — je rekel.

— Henry Ford živi, — je nadaljeval, — v deželi sanj ter je popolnoma pozabil na realnost, ki nas obdaja. Vse kaže, da ne more pojmovati dejstva, da nima vprašanje prohibicije nobenega ali le malo stika s pijačo ali trgovino s pijačo, da pa je vprašanje socialnega reda, javne morale in navadnega človeškega razuma.

— Osemnajsti amandment je dal trgovini s pijačo po vsej deželi pravico, da razpečava svoj proizvod ter jo oprosti vseh davkov.

— Prohibicija je najbolj mogočni prijatelj trgovine z opojnimi sredstvi, kar jih je slednja kdaj imela.

Prohibicija je največji sovražnik, s katerim se je moralo kdaj boriti zmernostno gibanje.

UMRLJIVOST V NEW YORKU

V tem letu je zelo poskočila smrtna lestvica v državi New York. Več ljudi bolnih na infuenci in pljučnici.

ALBANY, N. Y., 26. avgusta. — Zdravstveno stanje v državi New York v prvi polovici tekočega leta je bilo dosti manj ugodno kot v istem razdobju preteklega leta, ko razvidno iz poročila zdravstvenega departmanta. Poročilo pripisuje položaj visoki umrljivosti v sled in vpliv na boleznih v dihalnih organih tekom januarja in februarja.

Do gotovega obsega pa je bila ta izguba zopet popravljena v sled ugodnega zdravstvenega položaja, tekom aprila, maja in tudi tekom celega junija.

Med neugodnimi zdravstvenimi razmerami je zaznamoval departmanta veliko umrljivost v sled raka, ki je dosegel novo najvišjo točko za mesec junij. Tudi število samomorov se je povečalo za nekako sedemnajst odstotkov.

Otroška umrljivost se je izdatno zmanjšala ter dosegla najnižjo znano število v teku dolge vrste let.

VELIKA EKSPLOZIJA PRI NANKINGU

NANKING, 26. avgusta. — V bližini municijem skladišču je nastala velika eksplozija, ki je zahtevala sedemnajst človeških žrtv. Povzročena škoda znaša več milijonov dolarjev.

NEW YORKU PRIMANJKUJE POLICISTOV

Policijski komisar hoče nadaljne može, ki bodo pomagali urejevati sedanji, velikanski promet.

Policijski komisar Whalen namerava naprostiti za nadaljnjih 1750 policistov, kot so izjavili včeraj v policijskem glavnem stanu. To število bi dajalo mestu varstveno silo skoro 20,000 mož ter omogočilo policiji skrbeti za redni promet.

Prošnja bo vsebovana v policijskem proračunu, katerega je treba predložiti koncem prihodnjega meseca. Komisar bo skušal imenovati 1500 patrolmanov, 180 seržantov, 70 poročnikov in 15 kapitanov. Največje število policistov, kar se je kdaj dovolilo kakemu komisarju v zgodovini departmanta, je bilo 1500 mož, katere so dovolili komisarju McLaughlinu, ki je nastopil urad.

Potreba za posebne može tiči v vedno naraščajočem problemu glede prometa. Ko je nastopil Mr. Whalen svoje mesto, je bilo le pet prometnih prečnikov. Sedaj jih je že deset. V policijskem glavnem stanu so izjavili, da upa komisar Whalen dobiti tri tisoč nadaljnjih policistov. V prihodnjih pet in dvajsetih letih bo mesto tako naraslo, da bo treba dvojnega policijskega osoblja kot je nastavljeno sedaj.

ZANIMIVI POSKUSI

Poskusi v Mammoth Cave so pokazali, da prodoro radijski valovi 300 čevljev debelo skalo.

MONTREAL, Quebec, 24. avgusta. — Dokaz, da lahko radijski valovi prodoro skalo je bil doprinesen potom eksperimentov, katere sta vodila dva profesorja McGill vseučilišča v Mammoth Cave v Virginiji in v Mount Royal tunelu. V obeh duplinah in v tunelu so našli, da ni bilo mogoče dobiti postaja z visoko frekvenco, da pa so prišli vsi signali z nižjo frekvenco glasno, čeprav z zmanjšano silo v primeri s sprejemanjem v odprtem zraku.

Dr. Eves in dr. Keyes, člana McGill fizičnega departmanta sta vodila eksperimente, da določita, če morejo radijski valovi prodreti v Mammoth duplino v tekočem polletju.

Poročilo, ki je bilo sestavljeno pred kratkim, ugotavlja, da je mogoče razkriti valove z daljnih radijskih postaj pod 300 čevlji peščena in da niso prišli ti valovi niti skozi odprte dupline, niti potom konduktorjev.

Prejšnji eksperimenti s sličnimi uspehi so bili vzporedni v Mount Royal tunelu in preiskave je vpeljal tudi roski urad v pregovornikih pri Pittsburghu in v Caribou rovu v Coloradu.

Dr. Eves, ki je načeloval preiskavi, je predsednik Kraljevske družbe v Canadi.

PETNAJST OSEB UTONILO NA BOLGARSKEM

SOFIJA, Bolgarska, 26. avgusta. — Poplave v Radomir okraju so zahtevale petnajst človeških žrtv. Ko se je utrgal nad okolico oblak, je reka strahovito narasla.

LINDBERGHOVA ŽENA - LETALKA

Mrs. Lindbergh je napravila svoj prvi solopolet. Njen mož se je zadovoljno smehljaj, ko je odletela.

HICKSVILLE, L. I., 24. avgusta. — Po nekako devetih urah vezbanja tekom preteklih par dni, je napravila včeraj Mrs. Charles Lindbergh svoj prvi solo-polet na tukajšnjem aviajskem Country klubu. Urila se je v pristanju ter odletu nekako petnajst minut, nakar je nadaljevala s poletom v družbi svojega moža.

Polkovnik Lindbergh je dospel s svojo ženo nekako ob poldevetih. Takoj sta odletela skupaj ter napravila par poletov, nakar je polkovnik izstopil. Nato je Mrs. Lindbergh prišla za kolo ter pričela drseti po ravnini. Ko se je dvignila v zrak, se je umaknila lahna skrb na obrazu polkovnika veselemu smehljaju.

Mrs. Lindbergh je krožila nad poljem v višini petstotih čevljev. Prvic je pristala preveč gladko za začetnice, kot so izjavili številni očividci.

To ravnanje je bilo ponovljeno večkrat in polkovnik Lindbergh je stopil ob stran letala vsakokrat ter ponovil nasvete in svarila. Zrak je bil čist v višini petstotih čevljev, a pri tleh je bilo težje ohraniti aeroplan vodoravno.

Na svojem zadnjem poletu je ostalo v zraku dalje kot prej ter je dostikrat obkrožila celo polje.

Ni še znano, če je že vložila pri trgovskem departmantu prošnjo za licenco, a soglasno z regulacijami ne more noben licencirani pilot vzeti s seboj potnika ob dvojni kontroli, razven če je potnik sam licenciran pilot.

Po nekako dveh urah poleta je odšla dvojica zopet z avtomobilom. Nista pa objavila, kam nameravata iti.

KITAJSKA MOBILIZACIJA

Uradniki izjavljajo, da je armada sovjetov trikrat tako velika kot ona pejpinske vlade. Novi spopadi.

PEJPING, Kitajska, 26. avgusta. — Kitajsko vojaško poveljstvo je danes sklenilo vpoklicati v armado vse fante, stare nad sedemnajst let kot skrajno odredbo, da uspešno nastopi proti sovjetskim silam, o katerih se poroča, da so povečale svoje ofenzivne operacije ob mandžursko-ruski meji.

Borili so kitajski meji so baje trikrat slabši kot Rusi, kajti vsaki dan prihajajo novi ruski polki v obsejno ozemlje.

Poročila iz Mandčulije so danes kazala, da vzpirajo Rusi vedno večje vpad v mandžursko ozemlje in da delajo veliko škodo lastnim kitajskim iztočnim železnicam.

Sovjetski aeroplani so se prikazali nad Mullinom in s cele zapadne meje se je sporočilo, da so Kitajci uničili neki važni most, na železnici, ker je obstajala nevarnost, da bo pričel prodirati ruski oklopni vlak v notranjost dežele.

Dijaki v Harbinu in Mukdenu so organizirali protosovjetske zbornice, da se upirajo sovjetom.

in "GLAS NARODA"
ADVERTISE

REKORDNA VOŽNJA

Vodljivi zrakoplov je premeril razdaljo od Japonske pa do Californijo, 12 ur preje kot prvotno določeno.

LOS ANGELES, Cal., 26. avgusta. — "Graf Zeppelin" je bil hitro pritrjen na izkrcevalni jabol v tem pristanišču ob petih zjutraj. To je pomenjalo zaključek tretjega dela njegovega potovanja krog sveta.

LOS ANGELES, Cal., 26. avgusta. — Gosta megle se je pričela valiti na izkrcevališče kmalu potem, ko so zagledali vodljivi zrakoplov. Uradniki so izprva domnevali, da bo to otežkočalo pristanje, a so se v tem zmotili, kajti "Graf Zeppelin" so pritrčili v rekordnem času k jabolju.

Polet iz San Francisca semkaj je potreboval sedem ur in pol in v sled tega celokupni polet iz Tokija semkaj 75 ur in 37 minut. Za dejansko prekračenje Pacifika je potreboval 67 ur in 49 minut.

Poveljnik "Graf Zeppelina", dr. Hugo Eckener, bo poskusil oditi od tukaj pravočasno, da bo lahko dosegel Lakehurst dne 30. avgusta, ravno tri in dvajset dni po odhodu križarke iz Lakehursta.

ZEPPELIN PRINESEL KULTURE RAKA

PHILADELPHIA, Pa., 26. avgusta. — Kot se je sedaj izvedelo, je prinesel "Graf Zeppelin" seboj na poletu iz Nemčije posebne kulture podganjskega raka.

To obvestilo prihaja od laboratorija za preiskovanje raka na vseučilišču Pennsylvania. Dr. Ellice je rekel:

— Kulture je treba obnoviti vsakih par dni. Skoro nemogoče je voziti s seboj na kakem parniku cel kemični laboratorij, da se spotoma izvede potrebna obnovenja.

Kulture raka naj bi se uporabilo pri proučevanju delitve stani.

CHILENCI ZADOVOLJNI SKABINETOM

Štirje novi ministri vključujejo diplomate ter članke prejšnjih ministrstev. — Časopisje hvali predsednika.

SANTIAGO, Chile, 26. avgusta. — Ustroj novega kabineta je včeraj prinesel uteho javnosti, ki je nestrno čakala seznama novega ministrstva.

Finančni dpeartment bo stavljen v roke Rodolfa Jaramillo, ki je bil nekoč gneralni kontroler republike ter tudi ravnatelj narodnih železnic. Pozneje je postal ravnatelj javnih del, kateri urad pa je sedaj zapustil, da postane član kabineta. Stopil je na mesto Pablo Ramirez, ki je opravljal službo dve leti.

Senyor Ramirez je inavguriral politiko, da najame izdatna posojila v Združenih državah, da izvrši obširna javna dela. Njegov načrt je sedaj v polnem teku. Ta dela vključujejo grajenje železnic, nova pristanišča ter številna javna poslopja.

Manuel Barros Castanon, sedanji poslanik v Mehiki, je bil določen ministrom za zunanje zadeve, bo odšel v Evropo za kratek pičtek. Pozneje bo šel v Limo kot poslanik.

Ostali člani kabineta pa so ostali na svojih mestih in časopisje odobrava v splošnem novi kabinet ter hvali predsednika Ibaneza na njegovi izbiri.

ZAPOSLENJE V INDUSTRIJI AEROPLANOV

WASHINGTON, D. C., 26. avg. — V ameriških tovarnah, ki izdelujejo aeroplane oziroma motorje za aeroplane, je zaposlenih 25,000 delavcev. Tovarne se nahajajo v 29 državah. V New Yorku opravlja to delo 4396 oseb.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	600	\$ 9.30	Lir	100	\$ 6.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsesamostarem krajem v stanu enizati pristojbino za taka izplačila od 5% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TRIN TEDNEM
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

93 QORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0880

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

UBOGI PRISELJENEC

Priseljenec je v Ameriki tista uboga para, na katero zvrčajo vse.

Takozvani stoprocentneži smatrajo priseljenca za koreniko in za izvor vsega zla.

Kjerkoli se zgodi kak zločin — že vohajo, kako bi ga spravili v zvezo s priseljenecem.

Priseljenec je vsega kriv: splošnega omalovaževanja postav, kršenja prohibicije in sploh vsega, kar je s postavo v nasprotju.

Priseljenec je vsega kriv — tako domnevajo ljudje, ki se smatrajo za najčistejše, ki mislijo, da so uzor vsega.

Kako napačno je to naziranje, ve sleherni, ki mu je količjak znan položaj.

Res je, da predstavlja priseljeni element gotovo odstotek zločinstva, nihče pa še ni statistično dokazal, da tvorijo priseljenici pretežno večino vseh zločincev.

Kdo so butlegarji in tihotapci žganja, ki poslujejo s stotisoči dolarjev, da, včasih celo z milijoni?

Kdo oborožuje cela brodovja, ki delajo take pregla-vice obrežni straži?

Koliko onih kongresnikov pripada priseljenemu elementu, ki hinavsko glasujejo za vsako suhaško odredbo, na tajnem pa, kjerkoli morejo, kršijo osemnajsti amandament in Volsteadovo postavo.

Stoprocentnežem bi nič ne škodilo, če bi natančno preštudirali govor, ki ga je imel Rev. Leo J. Robinson, bivši profesor na univerzi v Spokane, Wash., na jezuitski vzgojni konferenci v Chicago, Ill.

Med drugim se je pečal tudi z razmerjem med zločinom in priseljenecem.

— Priseljenca smatramo za ubogo paro, — je rekel, — in na rame ne-Amerikanca zvrčamo krivdo neverjetne kriminalnosti. Ta obdolžitev izvira iz nevednosti in slepega predsodka. Te trditve ni mogoče utemeljiti z nobeno statistiko. V kolikor so na razpolago statistični podatki, je dokazano, da je priseljenec manj nagnjen k zločinu kot pa tukaj rojen Amerikanec.

— Priseljenec je uboga para. S tem besedami je vse povedano.

Pa je res prijetno in enostavno zvrtniti vso krivdo na priseljeni element, ki se v največ slučajih niti brani ne more pred obrekovanji in ne more uspešno odbijati napadov.

Nekateri ljudje sploh nočejo videti resnice. Njihov poklic je, njihov žalosten poklic, ščuvati proti vsemu, kar je tujezemskega in dvigati v deveja nebesa vse, kar je pristno ameriško.

To povzroča plemensko sovraštvo ki utegne imeti n-sodepolne posledice.

S takim delovanjem izkazujejo stoprocentneži deželni kaj slabo službo.

ZAKLAD MED STARO ŠARO.

Ob priliki lanske razstave "Pres-sa" v Koelnu so bili izginili dragoceni stari rokopisi in knjige, ki so bile last Gutenbergovega muzeja in so bili razstavljeni v posebnem katoliškem oddelku. Izgubljene red-kosti so cenili na 200.000 mark. Vse poizvedovanje za rokopisi je ostalo brezuspešno. Sedaj so jih slučajno odkrili pri nekem delavcu, ki je bil zaposlen pri prevažanju knjig z razstave. Našel je rokopise in knji-ge v nekem zaboji med drugo staro šaro in jih nesel domov, ne da bi bil poznal njih vrednost. Izgu-bil se ni nobeden izmed dragocenih predmetov.

Dopisi.

S' pota.

Ako bi danes prišel v Duluth Rev. Čebul, kaj vse bi videl ta slo-venski rojak in unet misijonar! S krpili na nogah, je hodil kakih 300 milj daleč iz Bayfield, Wis. pozimi. Vzel je pot naravnost čez gozdove iz zamrznjenega jezera med leti 1860 in 1870. Takrat so bili v Du-luthu in okolici le Indijanci in včasih kak prekupec. Leta 1870 in 1871 je napravil Čebul prvo cerkev in daroval sam zanj 1700 goldinar-jev. Takrat so računali še vedno z goldinarji, ker jim je Dunajska Leopoldova družba plačevala denar za misijone. Misijonar Čebul je po-stavil ob jezeru "Superior" cerkev tam, kjer je bil že presekano gozd doli ob jezeru. Cerkev je dal pre-barvati z belo barvo, da je bila vi-da in iz daljave takrat prihajajočim barkam ali že parodobrom. Po-tem je postala cerkev škofijska, ker je bil tam prvi škof Irec McCor-mick. Vsled padca luči s stropa je leta 1892 cerkev pogorela in danes je na mestu nje iz opeke zidana katedrala. Sedaj pa imajo že drugo prostor za novo katedralo. Leta 1870 je bila le cerkev, katero je po-stavil rojak Čebul. Danes pa je v Duluthu vseh cerkva 133, to je 87 rimsko-katoliških. Neka poljska na-rodno-kotoliška cerkev ima vse o-brede kot v Rimu, le duhovniki po-jejo in molijo vse obrede v polj-ščini. Nadalje so tri židovske cer-keve, ker so židje razdeljeni med se-boj. Eden se nagiba k Talmudu, drugi pa zopet drugače. Tako ima-jo celo pokopališče pregrajeno. Vsak jud ima predpisanih po de-veť galon vina in njihov duhovnik jim preskribo dobro kaplico, to se razume samoposebi.

Tako sem govoril v bolnišnici z neko Judinjo. Rekla mi je, da se dobi v njih sinagogah precejšen kozareček kot židovski cerkveni že-gen.

V Duluthu je tudi špiritistovska cerkev, in tam nimajo življenja in trpljenja Krista za svoj predmet. V vseh cerkvah pa uče, da je edi-nole njihova cerkev prava in zveli-čavna in vse se opirajo na Kristo-ve nauke.

Ako bo danes prišel semkaj unet misijonar, rojak Čebul, kako bi gle-dal! V svojih časih je bil le on, ki je spreobračal Indijance in pridobi-l delavce za misijonsko delo.

Te misli me obdajajo, ko se mu-dim začasno v Duluthu, v kraju kjer je prvotno pridigal Baraga, potem Čebul, Pirc in najkasneje Buh, ki je nadaljeval misijone do zadnje postaje, Ely, Minn., kjer je postavil v onem času v temnem gozdu bomo cerkev, ki je stala do leta 1924. Sedaj zbiramo tukaj po-datke, ko bo leta 1930 stoletnica prihoda Buha v Ameriko.

Baraga je imel dvanajst Sloven-cev, ki so delovali z njim in zad-nji je bil Buh. Ti možje so delovali v težavnem času. Trpeli so pogosto lakoto in žejo. Dandanes pa se naši mladi misijonarji udobno vo-zijo z avtomobili ter žive precej udobno.

Matija Pogorelec.

Gowanda, N. Y.

Tem potom naznanjam, da prire-di koncert v tukajšnji Slovenski dvorani naš slovenski slovec baritonist, Anton Šubelj, član Narod-ne opere v Ljubljani. Že eno leto in pol se Šubelj nahaja med ameriški-mi Slovenci. In v tem času je že priredil okrog 80 koncertov v tej deželi. Kjerkoli se je prikazal na odru in pel lepe slovenske pesmi, ga je ljudstvo pozdravljalo in se pohvalno izražalo o njem. Ne sa-mo navadni delavci, ampak tudi razni kritiki so mu dali priznanje, da je v resnici umetnik.

Ta naš pevec je prinesel iz rodne domovine v to veliko deželo naše lepe slovenske pesem. Od New Yorka do Californije je Šubelj potoval in prirejal koncerte, po neka-terih naselbinah tudi po dvakrat. Stekel si je veliko zaslug med na-šimi in drugimi narodi. Akoravno tujerodci ne razumejo našega je-zika in besed pesmi, toda kjer je Šubelj prepeval, je tujerodce oca-ral in s tem pokazal, kako je lepa naša pesem če jo proizvaja pevec umetnik.

Lepa Gorenjska je dala sloven-skemu ljudstvu že precej umetniš-kov, tako tudi Šublja, kateri so in še razodevajo v svojih delih iskren-o ljubezen do svojega rojstnega kraja. Naš narod se zaveda, da je Tone sin naše rodne domovine in ga kot takega pozdravlja. On je pomagal dvigniti naš narod pred ameriško javnostjo na kulturno-glasbenem polju z našo lepo pes-mijo. On je eden tistih, katere da-

danec pozna že vsa slov. Amerika. Ako poje žalostno pesem, te na-pravi žalostnega, ako poje veselo, te hipnotizira, da bi zavriskal. Če pa kateri ne verjame — se naj pri-de prepričat v tukajšnji Slovenski dom, dne 7. septembra.

Ne samo izseljenci iz stare do-movine, tudi tukaj rojena sloven-ska mladina je Toneta vzljubila. Ravno zato mu mora slovenski na-rod v Ameriki biti hvaležen. Poka-žal je naši mladini, da so njihovi stariši iz kraja, kateri ima tudi svo-je umetnike, in mladina je lahko ponosna z nami vred na domovino svojih starišev.

Šubelj je prepričal ameriško jav-nost, da so Slovenci sicer mali na-rod, toda precej veliki na kultur-nem polju.

Nam ameriškim Slovencem, po mojem mnenju, taki možje so zelo potrebni, ker oni nas prikazujejo tujerodcem v pravi sliki.

Tukajšnja slov. naselbina je, mi-slim že stara čez 20 let, in šele se-daj dobimo priložnost, da nas obišče slovenski umetnik. Ker se ne-ve, kdaj dobimo zopet tako prilož-nost, če jo sploh še kdaj, prosim rojake v naselbini in drugod, da se udeležijo koncerta.

Slovencem po drugih naselbi-nah, se nudi lepa prilika, če si ka-teri želi še letos ogledati Niagara Falls, se lahko udeležijo koncerta v soboto zvečer in drugi dan se la-hko pelje naprej, Niagara Falls so 45 milj od tukaj.

Torej še enkrat rečem, Slovenci, udeležite se koncerta. Ne bo vam žal za tiste cente, katere plačate za vstopnino. Šubelj nas bo popeljal našo milo domovino, kjer nam je tekla zibelka.

Gowandčani, glejte, da pokazete, da se vsi zavedate, da smo vsi si-novi naše mile domovine Slovenije. Koncert se vrši dne 7. septembra ob 8. uri zvečer. Bodite, prosim, točno ob osmi uri v dvorani. Šub-lju pa ključem: Dobro nam došel!

J. Matekovich.

LETALSKI KAPITAN — ŽR-TEV ŠPIRITISTOV

Iz moštva poljskega oceanskega letala "Polonia" so izključili kapita-na Kowalczyka. Zakaj se je to zgodilo, pojasnjuje sedaj poljski listi in njihova pojasnila so dovolj zanimiva. Predsednik odbora, ki financira oceanski polet, izjavlja, da je odpustil kapt. Kowalczyka zato ker so ga popolnoma omrežili spiritisti. Priprave za polet, ki so se vršile svoj čas v Milanu, je kapitan popolnoma zanemarjal. V roke sta ga dobila dva spiritistična sleparja, ki sta mu natrobila da je njuna magična pomoč za srečen izid poleta v Ameriko iz-redne važnosti. Kot plačilo za to "astralno" pomoč sta zahtevala 15-odstotni delež na dobičku pod-jetja. Ako bi se Kowalczyk temu u-piral, sta grozila, da bosta nadzem-ske sile nagnila do tega, da podjet-ja ne bodo podpirale, tako da je pri poletu pričakovati nesreče. S to naravnost otročjo neumno po-nudbo sta Kowalczyka tako premo-tila, da jo je sprejel, odgodil polet in ves čas prebil na spiritističnih sejah. Ko je predsednik finančnega odbora Kowalczyka pozval, naj pre-trga vse zveze s sleparjem, zaslep-ljeni kapitan tega ni hotel storiti. Nato so Kowalczyka odpustili.

Glavna privlačna sila,

ki nam dovaja dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je poleg točnega poslovanja

Popolna varnost pri nas naloženega denarja.

Obresti po 4 $\frac{1}{2}$ % mesečno obrestovanje.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

SKORAJ 150.000 ZDRAVNIKOV V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Združene države imajo napram številu prebivalstva razmeroma več-je število zdravnikov kot katere druga država na svetu — ne pa po površini dežele, kajti nekatere druge države imajo več zdravnikov za vsakih 100 kvadratnih milj.

V Združenih državah je registriranih 149.521 zdravnikov. Od teh 18.634 nahaja se v državi New York, 11.405 v Pennsylvaniji, 10.893 v Illinoisu in 8854 v Californiji. District of Columbia (mesto Wash-ington) ima po 34 zdravnikov za vsakih 10.000 prebivalcev. Californ-ia po 20, Nevada, New York in Missouri po 16, Wisconsin pa le po 10 in Idaho po 7.

Še večja razlika vlada glede distribucije po površini. Na vsakih 100 kvadratnih milj ima Massachu-sets po 78 zdravnikov, New Jer-sey 50, New York 39 in Texas le po dva zdravnika, Alabama, North Da-kota, Montana in Wyoming pa ni-ti po enega zdravnika za isti obseg.

V pri meri z drugimi deželami je Amerika dobro preskrbljena z

zdravniško oskrbo. Dočim v Zdru-ženih državah imamo po 127 zdrav-nikov za vsakih 100.000 prebival-cev, ima Madžarska le 73, Italija 71, Danska 70, Nemčija 64, Čeho-slovaška 58, Norveška 57, Latvija 55, Švedska 35, Finska 25, Mehika 24, Litva 21, Jugoslavija 13, Guate-mala 9, Bolivija 7 in Perzija 3.

Zdravniške šole v Združenih dr-žavah. — Število medicinskih šol, ki jih Ameriško medicinsko udru-ženje priznava, se je zmanjšalo od 80 na 74. Pravica je bila odvzeta dvem šolam, kateri sta prodajali diplome. Štiri šole so bile izključe-ne od seznama priznanih šol radi pomanjkljive kvalifikacije. Od leta 1927 naprej skoraj vse šole zahteva-jo vsaj dve leti vseučilišne nau-ke, predno se dijak sprejme v me-dicinsko šolo.

Leta 1928 je bilo vpisanih 20.545 dijakov medicinskih tečajev. Pri-bližno 4000 dijakov dovršuje šolo vsako leto in postanejo zdravniki. Dve tretini vseh diplomatskih zdravnikov so bili lani 77 let stari ali manj.

"Da bi ne bil živ pokopan."

V Prienu ob Chiemslem jezeru na Bavarskem je te dni umrl 67 let stari Stocker, ki je delal čolne in ladje. Umrl je prav za prav dru-gič, to pot pa prav zares; kajti že enkrat prej je tudi umrl. Ta dogo-dek je potem sam pripovedoval:

Kot 22-letni mladenič je Stocker šel po zimi v gozd po les. Pri tem pa se je ponesrečil. Zlomilo mu je nogi, več reber in lobanja mu je po-cila. Tako rapljenega so prepeljali na monakovsky vseučiliški kliniko, ki jo je takrat vodil znameniti ki-rurg Nussbaum. Ta je Stockerja takoj večkrat operiral. Zadnja ope-racija pa je končala tako, da so bolnika prijeli krci, da mu je odre-venelo vse telo in da so ga proglasi-li za mrtvega, čeprav je vse ču-til in slišal. Sam je pripovedoval sledeče:

"Mrzel in trd sem ležal v postelji, nemogoče mi je bilo spraviti iz sebe samo en glas ali ganiti le z eno mišico. Slišal in videl pa sem vse. Strašna groza me je spreletela, ko sem slišal sestre govoriti, da sem umrl. Šed strašneje je bilo, ko je prišel k meni službujoči zdravnik in potrdil, da sem res umrl. Ob 7. uri zvečer so me položili v krsto in em nesli v mrtvašnico, kjer sta ležala dva mrljca. Okrog rok so mi cvili rožni venec, med prste pa so mi vtaknili križ, obžalovali so me nekateri, drugi pa biagrovali, da sem sedaj rešen strašnih bolečin. Poslušal sem, kako so okrog mene molili, jaz pa bi bil v svoji grozi in stiski najrajši tulil n rjovel. Pa nisem mogel niti ustnice premikati. Moje misli so delovale, ure so pote-kale. Moj mrtvi pogled je počival na velikem križu pred menoj v mrtvašnici. Začel sem moliti. Tako goreče in iskreno sem molil, kakor nisem molil še nikdar poprej. Sled-nič sm se zaobljubil čudodelni Mariji na božji poti v Altoetting, da bom nesel cent težak križ peš iz Priena v Altoetting, če mi pomaga, da bi ne bil živ pokopan. In Mari-ja me je uslišala.

Asistent dr. Schmidbauer je med tem po noči prišel obiskavat bol-nike. Ko je prišel do moje postelje in videl, da je prazna, je dejal, da ne verjame, da bi bil res umrl. Po-hitel je sredi noči v Nussbaumovo stanovanje. Ta je takoj vstal iz po-stelje ter se dal nesti v bolnišnico. (Nussbaum je že takrat trpel na protinu). Tu je potem doživel uspeš-vo vrste, kakršnega se ni doživel. Ob dveh ponoči sta me dva streljaja dvignila iz krste ter me ne-sla v operacijsko sobo. Tu so me vso silo masirali, drgnili, krtali, ter slednjič postavili na glavo, do-klér nisem začel bruhati.

Zdravniki so se potem še naprej prizadevali z menoj toliko časa, do-klér ni mrtvilo izginilo iz misli in udov. Tedaj pa je stari profesor Nussbaum pokleknil na tla in za-klical:

"Tisočkrat naj bo zahvaljen Go-spod Bog, ki je obvaroval tega reve-za, da ne bo živ pokopan!"

Potem pa je segel v žep telovni-ka, potegnil ven enajst svetlih zla-tilnih cekinov po deset mark ter mi jih dal za prestani strah."

Tako je pripovedoval stari Stoc-ker o svoji prvi smrti.

Kar je Mariji obljubil, to je tudi izpolnil. Iz Priena je peš nesel cent težak križ v Altoetting ter ga tam položil pred njen oltar v zahvalo, ker ga je uslišala, da ni bil živ po-kopan.

VLOMILEC — ZASPA-NEC

Kaj je najhujše za vlomilca? Najhujše za vlomilca je to, če ga pri vlamu zalotijo, ali pa, če blagaj-no, ki jo je z muko odprl, najde prazno. Tako vam bo povedal vsak pravi in pristni vlomilec. Ker to so bili doslej za vlomilce res najhujši slučaji. Ampak te dni se je na Du-naju nekemu vlomilcu pripetilo ne-kaj hujšega. To je bilo pa tako-le:

Mestni dunajski stražnik je opa-zil, da je okno neke hiše pozno po-noči odprto, čeprav je navadno dedno zaprto. Takle dunajski straž-nik nosi očitvidno vsa dunajska ok-na v svoji glavi. Pa je šel in pokli-cal državnega stražnika Stefko, in oba sta zbudila hišnika in so šli gledat po hiši.

Prišli so v sobo, ki je bila vsa po-krita z linolejem. Prazna je bila in nič sumljivega ni bilo v njej naj-ti, samo opazili so, da je velik kos linoleja izrezan. Nekdo je izrezal 6 metrov dolg linolej. In, ko so to vi-deli, so šli lepo previdno naprej: Stefka je šel prvi, takoj za njim mestni stražnik in potem, nekoli-ko od daleč, seveda, je sledil vrag-tar. V sobodnji sobi nekdo glasno smrči. Uspodni mož ta je utrujen! Kar na tleh si je postal, pod glavo je pa djal zavit kos linoleja. "Hop — si že naš!", je zaklical Stefka in njegov tovariš od mestne policije. Pa so ga zgrabili — vlomilca, ki je zaspal, mesto da bi ušel. Piše se pa ta zaspani vlomilec Jan Kaczerow-ski, po poklicu je pek. Ta čudoviti zaspani pa je radi vlomov bil že večkrat zaprt.

Peter Zgaga

— Nak, — tebi pa nič ne verja-mem, — je tarnala mlada deklica in britko jokala. — Pred pol ure si mi rekel, da me blazno ljubiš, prej sem pa videla, kako si obje-mal mojo prijateljico. Saj pravim, to ste možki.

— Kdo pravi, da te nimam rad? Pa še kako te imam. Praviš, da sem tvojo prijateljico objemal. Lahko mogoče. Saj pravim, da sem tako zaljubljen vate, da od same ljubezni ne vem, kaj počnem.

— Od vsepovsod me pozdravljajo rojaki.

Prav posebno sem bil vesel po-zdravov iz Fly Creek. Par jih bo šlo iz New Yorka za praznike pogledat, če se imajo far-mejri res tako dobro kot pravijo. Devet ur tja in devet ur nazaj z avtomobilom.

To je dolga vožnja, posebno ker jabolčnik še ne ureže in ker new-yorskogrozdje še ni zrelo. Tudi mene so silili seboj, pa se nisem mogel odločiti, dasi bi rad šel. Jo bom pa malo v Downtown mahnil.

Tudi v Downtownu je bilo včas prijetno in kot mi obljudljajo, bo še.

Downtown je velik. Zame se zač-ne pravzaprav pri peti cesti in se-ga visoko gori do dvaintridesete.

Tudi moška moda se bo izpreme-nila. Nosili bomo kratke hlače in gola kolena, kratke pisane nogavice, odpete srajce in kratke ro-kave.

Ko se bom jaz po tej novi modi oblekel, se ne bom kar naenkrat razkazoval ljudem, ampak me bo mogoče videti proti primerni vstop-nini.

Upam, da se bo vstopnina kmalu toliko nabrala, da bom plačal z njo vse dolgeve in da bo še nekaj za stara leta ostalo.

Le pomislite! Zgaga v kratkih hlačah in svilenih kratkih pisanih nogavicah.

Če ta prizor ni vreden med brati par dolarjev in če jih ne bodo z ve-seljem dali, potem res ne znajo ce-niti lepote in umetnosti.

Take hlače se imenujejo dunaj-ske hlače, ker so jih baje začeli na Dunaju najprej nositi.

Saj pravim, Avstrija ni bila kar tako tjavendan. Še celo potem, ko so jo drugi dobili v roko, nas osre-čuje.

K advokatu je prišel rojak ter mu začel tako le pripovedovati:

— Od svoje žene bi se rad ločil. Zdej naj bo pa enkrat konec teh komedij. Kar ušla mi je. Locite me od nje, pa naj kosta, kar hoče.

— To ne gre tako hitro, — ga je poučil avokat. Vi jo morate naj-prej pismeno ali v listih pozvati, naj se vrne. In če se ne bo vrnila, bo to dokaz, da je namenoma od-šla od vas. Potem lahko vložim tož-bo za ločitev zakona.

— Kako mislite, da bi ji pisal, naj pride nazaj? — je vprašal ro-jak.

— Najboljše storite, če ji pišete. — Za noben denar na svetu ne, — je ugovarjal rojak. — Kakorhi-tro bi dobila moje pismo, v galop bi se vrnila.

Čimvečji pocketbook ima ženska, temmanj denarja ima v njem.

Jutri bo Zeppelin obkrožil svet. Kaj bo rekel Voliva v Zion City nato? Najbrž, da je plaval Zepe-lin v vodoravnem krogu ter tako obkrožil zemeljski paj.

V Porenju je precej sovražno razpoloženje.

Pa kdo se briga za to, samo da je porensko vino dobro.

Ponavadi se okrog polnočne ure najglasnejše govori v "spikizijih".

Učitelj je stopil h Graparjevim, da polzve, zakaj fanta že dalj ča-sa ni bilo v šolo.

"Fant je star že trinajst let in mislim, da je že dosti dolgo trgal hlače po šalskih klopih", je de-ja-la Graparca.

"Kaj zadosti dolgo?" — se je raz-koračil učitelj. — "jaz sem se učil vse do dvaindvajsetega leta".

Graparca je premerila učitelja od nog do glave ter dejala bolj ti-ho:

"Seveda, nekateri smo bolj trde glave kot drugi".

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JO HANS ROESLER:

“WEEK END”

Pavel in Pavla se peljeta z vsakdanjosti, potujeta za en sam dan. Zakaj danes je sobota, jutri bo nedelja, in to je treba preživeti na kmetih.

Torej weekend. Kupila sta vozovnico drugega razreda, vzela vsak svoj nahrbtnik, popotni ogrtač, ročno torbo, veliki in mali kovček, dežnik in solčnik, daljnogled v torbi, fotografski aparat, časopise, knjige, ščetke za zobe, obleko in čevlje, brisače, skatle za klobuke, slaščice, kroglice za usipavanje, kroglice zoper kašelj in mizlico, mazilo zoper komarje, olje zoper prehlad, balnejske kopelice, zdravila za želodec in črta proči glavobolu. Da, niti blazine, ki se polni z zrakom, nista pozabila.

Vse to jima bo rabilo na njunem weekendu. Priljago sta vrgla v mrežo kupeja. Ko sta se uredila, sta se blaženo pogledala in radostno nasmehljajeta se prešinili lici.

“Sprejaj v redu, zadaj v redu. Odnosi!” je zaklical sprevodnik in dal znamenje.

Vlak se je jel pomikati s postaje. Pavel in Pavla sta se naslonila na okno. Vsa umaznost ranžirnega kolodvra je šinila mimo.

“Kako romantično!” je dejala Pavla. “Kako srečna sem, da se peljem iz mesta!” In tedaj stisne kovček, ki se je že od začetka vožnje majal, njeno koleno.

“Oprostite, pravi Pavel, ‘saj dovolj, da ga pomaknem bolj nazaj’.”

“Hvala za pozornost!” odvrne Pavla.

“Kako divno!” se čudi Pavel. “Poglej saj kar letimo z vlakom. Najmanj šestdeset kilometrov na uro!”

“Praviljično!”, pripomni Pavla in vzame bonbon iz vrečice.

Pavel ji takoj ponudi robc, da si očisti prste.

Kmalu nato: “Kako lepi, udobni in pripravi so vagoni drugega razreda! Saj človek skoro pozabi, da se pelje!”

“Resnično.” Železnica vendarle vse potolče. Točna je, da se lahko zaneses na vozni red, kupeji so čedni, sedeži mehki. Skratka: voziš se v svoje največje zadovoljstvo.

Vlak se med tem ustavi. Pavel urno skoči iz vagona, steče k buffetu, kupi pomaranč, prekajenega mesa in najnovejši magazin ter vse prinese Pavli.

“Nu!”, pravi “le zlekni se, da ti ne bo nerodno.”

S sigurno roko seže po kovčku, vzame iz njega blazinic in jo ljubeznivo porine ženi pod glavo.

“Hm”, reče nato, ko ogleduje njene nožice, “kako lepe čevljičke si si obula!”

“In vse ta zaradi tebe, muček!” “Hvala za poklonček.”

In tudi Pavel se vleže in je vesel vožnje, življenja in samega sebe.

Ko prideta na cilj, lije kakor iz vedra.

Namestu da bi razpela šotor pod milim nebom, morata najeti sobo, temno, čemerno izbo. V gostilni pijeta pivo požirkoma in zlogujeta na zidovih viseče reklame.

Zvečer se vračata. Na postaji stopita spet v kupe drugega razreda, zakaj vozovnica ima veljavnost tudi za povratek: vlak, ki sta se z njim peljala iz mesta, je bil namreč izletniški. Priljago pomeče Pavel malomarno v mrežo nad sedeže. In zopet je tam gori nahrbtnik in popotni ogrtač, veliki in mali kovček, dežnik in solčnik, daljnogled v torbi, fotografski aparat in drugo, kar sta prinesla s seboj iz mesta.

Vse to sta menila Pavel in Pavla, da bosta s pridom uporabila. Pa je skoro vse nedotaknjeno priromalo nazaj v vlak.

Sprevodnik pregleda vagon in da znamenje:

“Naredi!” Kolesa zaškripljejo. Pavel in Pavla se peljeta. Stisnjena sta v kotu in oba slabe volje.

“Jaz sem ves uničen!” zastoka čez čas Pavel.

Pavla je preslišala njegove besede. Morda je storila to nalašč, ali pa je preveč zbita, da bi pazila na vsako možno besedo.

“Kam pa buliš?” je prekine Pavel. “Ali nič ne slišiš? Mar sediš na ušesih?”

Pavla naredi dolg obraz.

“Prosim te, pusti me pri miru, rada bi zadremala.”

“Zadremala?” O, tudi jaz bi rad spal, pa ne morem v tej prekleti razdrtili! Kamor se pritisnem, povsod neudobno. Vrag vzemi vse skupaj!”

In Pavel postaja čedalje jezljiviši in nejevoljniji. A Pavla mu ne odgovarja, in tako se polagoma pomiri ter sprijazni s položajem — dokler ga žena čisto slučajno ne dregne z nogo. Tedaj vzkli:

“Prosim te vendar, strči že svoj vesli! Ne suvaj z njimi!”

In v jezici, ki ga popade, ji stopi na konice lakastih čevljičkov.

“Gej, kakšna bedastoča, da obuješ ob takšnem vremenu lakaste čevlje! Seveda, saj imava dovolj, da zapravljava. Kajpka, da ženska ugaja vsakemu stiskalcu na kmetih, mora nositi svilene nogavice in lakaste čevlje!”

Pavli postane zbadanje le preneumno.

“Pavel, prosim te neha! Kaj čenčáš kakor kakšna stara babura! Vedi, da mi že davno preseda in da te moji živci že težko prenašajo!”

“Hm, kdo govori o živcih! Ti čenčáš, ne pa jaz! Ženske — kdo vam Pri tej besedi seže v mrežo in pojevoljo na moše? Jaz, ki ves teden delam in se mučim, moram imeti živce, ki so še čez nedeljo dovolj trdni, da vse prenesejo, ve pa, ki nič ne delate, ampak samo gospodinjate z našim zaslужkom, ste ved-

no založene s širokimi besedami. Čakaj!”

Pri te jbesedi seže v mrežo in popade knjigo ter jo vrže skozi okno. “Posihmal se bo to redno dogajalo. Da ne vidim knjige nikoli več v tvojih rokah. Odtod ti je glava polna zmešnjav!”

Pavla se ironično nasmeje.

“Dragec, ali veš kaj si storil? Skozi okno nisi zagnal samo knjige, ampak tudi najini vozovnici!”

“Kaj si rekla? Vozovnici? Kdo ju pa je spravil vanjo? Ti, gos, ti!”

“Oprostite, tja si jih spravil ti!”

Tako je minil Pavlu in Pavli weekend, nadelja na kmetih, dan, ko sta se hotela iztrgati iz objema vsakdanjosti.

NOVA IZNAJDBA ZA POMLAJEVANJE

Z izredno silo in voljo so se vrgli ruski znanstveniki, posebno zdravniki, na nova raziskavanja. Najdrznejše stvari poskušajo, človeku hočejo umetno vzdržati življenjsko silo preko starostne dobe, v laboratorijih proizvajajo nova žita, nebo in zemlja ležita na razpolago nenasičenemu znanstveniku, ki drzno preizkuša nezasičane načrte.

Pred meseci se je posrečilo univerzitetnemu profesorju Mihajlovskemu v Taškentu, da je oživel že mrtvega psa. Ker se mu je ta poizkus obnesel tudi na opici, upa učenjak, da bo imel podobne uspehe tudi pri človeku. Tu mu gre predvsem za pomlajevanje. Kakor skuša znani Voronov doseči to potom vcepljenja zdravih opičjih žlez, tako pričakuje Mihajlovski uspeh od kemičnega čiščenja krvi. Živali vzame določen odmerek krvi, jo zmeša s znano Ringer-Lokkejevo spojino in postavi za nekaj ur na led, da se sesedejo rdeča krvna telesa na dnu posode. Potem pa na posebno način pobere najmočnejše in najzdravejše dele krvi ter jih nanovo vbrizgne v živali. Ostanek pa vrže proč. Pišejo, da so posledice takega kemičnega čiščenja krvi čudovite. Nova očistena kri nepopisno vpliva na organe, posebno na žleze, ter jih tako okrepi, da postane organizem nedostopen za nalezljive bolezni in strupe in stopnjuje življenjsko silo od dne do dne. Tu di drugi zdravniki ruski se bavijo s sličnim proučevanjem krvi ter upajo, da se bodo s tem odprli novi vidiki, s katerih bo mogoče uspešno misliti na podaljšane življenja in na skrivnostne pojave, ki tvorijo odnose med življenjem in smrtjo.

Zdravnik Tušnov v Kabanji je na primer sestavil celo vrsto živalskih serumov, ki neverjetno učinkujejo na živalski in človeški organizem. S takim serumom je dosel, da nesejo kokiši dvakrat več jajec, krave dajejo sedemkrat več mleka kot navadno. Učenjak se nadeja, da se bo s sličnimi izsledki res posrečilo pomlajenje človeka in sploh podaljšanje življenja, ki bi lahko doseglo 150 let starostne dobe.

REŠILNI PREDPASNIK.

V Deichendorfu blizu Kipfenberga na Stajerskem je med igro padla v vaško mlako dveletna Ana Salchenegger. Deklica pa je imela na sebi predpasnik iz povoznega platna. Ta predpasnik se je v vodi zgrbnčil, zrak se je spodaj vjel in držal deklco nad vodo celih 10 minut. Med tem so prihiti ljudje, ki so otroka rešili skoro čisto svežega; le malo strahu je dekletce užilo, pa se je tudi od tega kmalu odpomoglo.

NAZNAILO.

Narodnikom v okolici Sharon, Pa. in oblijskih naselbinah blizu Pennsylvanije naznanjamo, da jih bo obiskal zastopnik našega lista.

Mr. JOE ČERNE.

Prosimo, da pri njem obnovite naročnino.

Uprava lista.

NENAVADEN PRIZOR

Ameriška bojna ladja “Saratoga”, ki ima na krovu osemdeset aeroplanov. Bojna ladja lahko vozi z brzino dvajsetih vozlov na uro.

Med morskimi roparji.

Starejša norveška misijonarka Froeken Monsen, ki deluje na Kitajskem, je imela nesrečo, da je prišla v roke kitajskim morskim roparjem. Ostala je v njihovi oblasti od 19. aprila do 12. maja t.l. Svoje doživljaje je sproti beležila v dnevniku, ki so ga kasneje objavili razni listi. Med drugim pripoveduje:

Dne 19. aprila sem na krovu parnika “Peicing” odpotovala iz Tientsina v Hoanghsieu. Eden izmed potnikov mi je proti dvojnemu plačilu prepustil svojo kabino. Ta mož se je kasneje izkazal kot pravi prijatelj. Vožnja je imela po voznem redu trajati 15 do 17 ur; trajala pa je 23 dni. Na krovu so bili med potniki II. razreda pomešani roparji, ki so se izdajali in smo jih tudi vsi imeli za navadne kitajske trgovce.

Pred zoro me je prebudil strahovit krik. Vrata kabin so se siloma odpirala, možki z naperjenimi revolverji so udirali vanje in začelo se je divje streljanje. Potnikom so ukazali, da naj zapuste kabine in v njih vse svoje imetje, ki so ga imeli s seboj. Parnik se je na odprtem morju ustavil.

Prvi Kitajec, ki je stopil v mojo kabino, mi je rekel: “Mi smo vojaški guvernerja Čanga in smo prišli, da prevzamemo ladjo.” Smejala sem se tej laži. Ko me je ropar izprašal o vsem: kdo sem, kaj delam itd., mi je rekel: “Nič se ne bojte!” Odgovorila sem mu: “Strahu sploh ne poznam.”

Prihodnji obiskovalec je pokazal na mojo uro in mi svetoval: — “Skrijte uro, da vam je ne vzamejo!” Nič zlega sluteč, sem ga ubogala.

Potem je prišel mlad fant in mi na moje vprašanje povedal, da je star 18 let. Naperil je name pištolo in me vprašal: “Ali imate uro?” — “Da.” — “Podarite mi jo, pa bom vaš prijatelj.” Hladno sem ga zavrnila in ga vprašala, če so ga starši tako učili. Presenečen je spustil roko s pištolo, a jo takoj zopet dvignil. Mirno sem mu rekla: “Ne, brez posebnega božjega dovoljenja sploh ne moreš streljati name.” Kolikokrat sem ta dan ponovila te besede! Bog je varoval vrata moje kabine. Sama ne vem, koliko ljudi se je ustavilo pred njo, a so potem odšli dalje.

Prišel je mož, ki mi je bil svetovalec, naj svojo uro skrijem; hotel jo je videti. Preiskal jo je natančno in mi ponudil zanjo denarja. Rekla sem, da je ne prodam. Nato jo je enostavno vzel in odšel.

Pol ure nato je prišel moj prvi obiskovalec in pričel z menoj dolg pogovor. Rekel je, da od vojaške plače ne more živeti, zato si je izbral drug poklic. Vprašal me je, če so mi kaj vzeli. “Da, mojo uro.” — “Kdo vam jo je vzel? Skrbeti ho-

čem, da jo dobite nazaj.” Na moje presenečenje se je to tudi zgodilo. Ob odhodu mi je zasepetal. “Ne zapuščajte kabine, dokler ste na krovu. Recite vsakemu, ki bi Vas motil, da general želi, da Vas vsi puščajo v miru.” Od te ure dalje so imele moje stvari mir, dasi so se jim nemalokrat bližali pohlepni pogledi in prsti.

En dan in eno noč se ladja ni ganila z mesta. Naslednji dan je neki čoln pripeljal municijo, ki so jo zložili v prostoru poleg moje kabine. V naslednjih petih ali šestih dneh so pirati oplenili čunko za čunko in parnik se je polnil s plenom. Druge čunke so prihajale, nalagale plen in ga odvažale. Vsa živila na parniku so bila uropana blagoc. Izjavila sem piratom, da od ukradenega blaga nočem ničesar užit. Na srečo sem imela s seboj gnatno zalogo kekse, čokolade in jabolk; s tem sem se mogla za silo preživeti najmanj deset dni.

Generalova kabina je bila poleg moje in skozi tenko steno sem slišala marsikak vroč prepir o tem, ali naj me vzamejo s seboj ali ne. Nekdo je vprašal nestrpen glas, zakaj me ne smejo opleniti, kakor so oplenili druge potnike. “Pustite jo v miru,” je rekel general.

Ladja se ni nikamor ganila. Nihče izmed nas ni vedel, kje bo ladja pristala. Pripovedovali so, da so pirati zahtevali od naše paropolne družbe odkupnine. Hvala Bogu, da mi je strah popolnoma neznan; ostali potniki; — 200 po številu — so bili rumeni od strahu in strašno pobiti. Pirati so jih nalagali skupaj v spodnje prostore, kjer so se preplašeni stiskali.

Slednjič so oblasti le našle sled za našo ladjo. Roparji so postali nemirni; njihovi volani in drugi roparski zavezniki so prihajali in odhajali. Prvotno je bilo na ladji le dvajset piratov, potem pa večkrat po 50 do 60. Okolu parnika je rojilo 40 do 50 čunk na katerih so hoteli roparji o pravem času pobegniti.

Dne 12. maja je slednjič prišla rešitev. Pirati so v dveh urah zapustili ladjo. Bili so nekaj opazili, kar ni bilo dobro zanje. Razdelili so strelivo. Tu smo začeli topovske strele, prihajajoče z vojne ladje, ki je bila roparjem na sledi. Dve uri smo kakor za stavo dirkali s to vojno ladjo. Ob petih popoldne je zadnji ropar zapustil parnik. S seboj so odvedli približno 20 potnikov, ki so jih pa potem pustili v čunkah, ker je bila vojna ladja že tako blizu, da je roparjem šlo za glavo. Med rešenimi potniki je zevladalo silno veselje, a mene so gledali z nekakim svetlim strahom, češ da 20 dni nisem ničesar užila, ker sem se branila uropanih živil. Tako budo pa le ni bilo.

Kakor se je izkazalo, nas je voj-

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI PIKNIKE, VESELICE, ZABAVE

OGLASUJTE

“GLAS NARODA” ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

NAJMODERNEJŠI VSEH PRINCEV

Iz Anglije poročajo:

Že stoletja varijo v Burton-on-Trentu najboljše angleško pivo. Hiša uživa najodličnejši glas in je že opetovano videla kraljeve goste. Dne 31. m. m. je sprejela sedanjega prestolonaslednika — princa Waleskega.

Princ je dospel z letalom. Po slovesnem sprejemu so ga peljali najprej v dvorano, kjer stoji kadi z ječmenovno drozgo. Pod vodstvom pivovarniškega mojstra je princ zavrtel kolo, s pomočjo katerega se meša voda z drozgo. Pivo, ki ga napravijo iz te drozge, bo nosilo ime “Princes Ale”; čez leto dni ga bodo pretočili v steklenice in čez petdeset let, ko bo burtonsko pivovarna praznovala svoj veliki jubilej, ga bodo gostje spoštljivo in pomeno srkali iz likerskih čašic.

Ravnatelj so nato vodili princa po vseh prostorih pivovarne, mu vse pojasnili in mu zaupali tudi vse skrbno hranjene tovarniške tajnosti o mešanju in hlajenju, ki daje burtonskemu pivu njegov veliki sloves po vseh britanskih deželah. — V pokuševalni dvorani je princ pokusil šest vrst piva. S posebno slovesnostjo so mu podali čašico iz zaprašene steklenice, ki so jo odprli njemu na čast: to je bilo pivo, za katero je pred 27. leti zavrtel kolo pokojni angleški kralj Edward. Kralja Edwarda piva seveda ni v trgovini, če pa pride od časa do časa par steklenic v svet, potem se plačujejo po 5 funtov šterlingov vsaka.

Sredi med pivovarniški nameštenci je princ opazil znan obraz. Takoj je stopil bliže in vprašal: — “Ali niste bili v vojni pri grenadirski gardi?” — “Da; imenujem se Thomas Walker.” Princ je Walkerju nad vse ljubeznivo tovariško stisnil roko; saj je spoznal v njem obenem druga iz otroških let. — Walker je namreč nekoč služil kot lakaj v kraljevi Buckinghamski palači ter se je večkrat s princem igral. Ko je nastala svetovna vojna, sta odšla kralj in prestolonaslednik v Francijo. L. 1915. je kralj na bojišču padel s konja in Walker je bil prvi, ki mu je priskočil na pomoč; odvedel ga je v bližnji grad. “Tako se mi je zdelo kakor nekdanj ko sva s princem na vrtu igrala “cricket”, nekaterekrat sem ga premagal, a tudi on mene — bil je že takrat dober igralec.”

V tem je skrivnost popularnosti angleškega prestolonaslednika, ki je čisto svoje vrste. Waleski princ ni demokratičen ali ljudomil, — marveč naraven. Te velike umetnosti človečnosti se je naučil v vojni, ko je bil prisiljen, da je samostojno mislil, namesto da bi drugi mislili zanj, takrat, ko je odložil ulogo simpatičnega opazovalca in začel spoznavati ljudi iz neposredne bližine. V vojni je prišel v stik s pripadniki vseh razredov in v vseh narodov, in to s tistim čutom enakosti, ki ga doživi človek samo v urah velike krize. Gledal je smrti v obraz in si tako pridobil jasen pogled za vrednost in zmisel življenja. Odtod njegova naravnost, s katero stisne roko, odtod simpatič-

na ladja iskala celih 14 dni, ne da bi mogla najti kako sled; tako mojstrsko so znali pirati izbirati svoje skrivališče.

ja, ki jo ume položiti v svoje vedno taktne opazke, odtod neposrednost, s katero vselej najde notranjo zvezo z množicami. To je najmodernejši vseh princev, toplo čuteč človek, ki se je kot princ rodil in ume v novem času vršiti svoje visoke dolžnosti.

SRNJAK NAPADEL DEKLICO

V avstrijskem planinskem kraju Neukrebitz je te dni mlada deklca v družbi tovarišic šla v bližnji gozd po jagode. Vsa prevzeta od iskanja je zablodila v gozdu in tako zgubila družbo. Naenkrat se pojavil pred njo velik srnjak, ki se je neumljeno zaletel v deklco, hoteč jo podreti. Deklica se je seveda prestrašila tega gozdnega srečanja, je pa hitro srnjaka zgrabila za rogove, da je ni mogel z ostrimi rogovi preveč suvati. Nastal je hud boj, srnjak je bil močnejši ter je deklco vrtil v krogu, deklca pa zopet ni hotela popustiti in je krepko držala ter zraven še krepke klicala na pomoč. To vpitje so k sreči slišali nekateri turisti, ki so ravno šli po bližnji poti ter so prihiteli s palicami oboroženi deklci na pomoč. Deklica je bila po rokah in nogah precej ranjena. Srnjak, ki je spustil svojo žrtev in ušel, je bil kot mladec ujet ter vzgojen med ljudmi. Šele pred kratkim so ga spustili v gozd.

ADVERTISE in “GLAS NARODA”

Velik STENSKI ZEMLJEVID CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, sezname držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA

\$1.

GLAS NARODA 216 W. 18 STREET NEW YORK

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošljali 2 meseca

“Glas Naroda”

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Kako zelo sem se bala zate! Že cele pol ure te iščem vsepod. Kaj pa delaš tukaj?
— Očeta čakam.
— Kje pa je?
— Na pašniku. Danes zvečer naj bi se vrnil s svojo čredo v Gargos. Jaz ga hočem počakati, predno izve za aretacijo Emila. Če ni izvedel tega še spodaj. Koj bo rekel? To bo mogoče njegov smrtni udarec!

Silver je pričel prisluškovati proti gori Pradere.
— Gospodična Jakobina, ali ne čujete nikakega zvenketanja? Ali niso to zvončki ovčje črede? Vendar pa čujete veliki zvonec, ki zveni kot oni naše osilice?

Veter pa je pihal preostro med drevesi in nemogoče je bilo razločiti zvenenje posameznih zvoncev.

Šele tedaj je vprašal Emilov brat:
— Zakaj ste prišli semkaj? Jakobina? Ali me ne sovražite? Ali si upate približati se Montgullhemu?

— O, Silver, — je rekla ona ter ga objela, — jaz prihajam z namenom, da ti povem, da te ne bom nikdar zapustila. Midva se ljubiva. Najini starši se ustavljajo poroki. Vseled tega se odpoveva njih privoljenju ter odidva skupaj v tujino. Daleč od tukaj, v kaki oddaljeni vasi, živiva le najini sreči! Ko bom stara dvajset let, se poročiva! Pojdi, Silver! Pojdiva tvojemu očetu nasproti. Potolažila ga bova ter si izprosila njegov blagoslov, da nato še lahko danes zvečer zapustiva vas. Jaz sem tvoja, ali slišiš? Tvoja s telesom in dušo! Pojdi, prosim te! Odvlekla ga je s seboj proč ter se oklenila njegovega vratu. Njena usta so se dotikala njegovega čela.

— Pojdi! — je prosila.
On je odkorakal počasi zaprtih oči ven v temno noč. Brez vsakega odpora se je dal odvesti od teh deviških rok, ki so ga priklepale nase s svojim čarom. Ko pa sta prišla do brvi, do mesta, kjer je Emil ubil Laroqua, je pričel naenkrat jecati:
— O, ne! To bi bil zločin! Ne, jaz nečem!

— Silver!
— Nočem. Pojdi proč! Če bi naju našli tukaj, bi prišel tudi jaz v ječo. Na, jaz nečem! Ne smem! Jaz te preveč ljubim, da bi ti mogel dati onečasteno ime! Skvarilo bi vse tvoje življenje! Zdravstvuj torej!

Iztrgal se je iz rok Jakobine ter jo pahnul od sebe.
— Silver, toraj morem umreti?
— Ti ne boš umrla! Bog ti bo dovolil, da boš postala srečna žena in spodobna mati, ki bo lahko s ponosom zrla na ime svojih otrok! Ali ne vidiš, da imam prav? Da, tudi če bi bila polnoletna, bi imel sedaj dovolj moči, da zavrnem tvojo roko! Le če bi mi jo tvoj varuh sam ponudil, bi jo sprejel brez obotavljanja. To je moja dolžnost, ker sem brat morila in te dolžnosti moram sedaj vse žrtvovati! Zdravstvuj, Jakobina! Ločiva se ter me ne obžaluj! Jaz sem užival svoj delež pri sreči. Dala si mi tisočkrat več, kot sem zaslužil. Ljubila so me cele tri mesece in spomin nato mi zadostuje, da me osreča vse ostalo življenje!

Deklica pa je žalostno vzdihnila ter rekla:
— Zakaj nimam tudi jaz onečastenega imena? Potem bi me mogoče ne zavrgel? Ah, to je strašno! Zblaznela bom raditega ter izgubila vsak navedni čut. Da, meni je kot bi morala postati zločinka, ker je to edino sredstvo, da postanem tebe vredna. Da, ti me pustiš obžalovati, da sem bila krepotna in poštena ter nisem ropala in morila kot tvoj brat Emil!

— Moj brat ni tako podel kot misliš, Jakobina. Za dejanje ni več odgovoren kot nož, katerega je vodil. Njegova roka je podrla Laroqua, a vodil jo je nekdo drugi!

— In kdo je bil ta?
— Roumigas!
— Roumigas? Zakaj pač?
— Da prepreči najino poroko...
— Ti me strašiš! To da je storil Roumigas? Kako je to mogoče?
— Natvezil je mojemu bratu, da ga je Laroque napravil bolnim. Dokazal mi je, da se mora iznebiti tega človeka, če hoče ozdraveti — in na ta način je postal moj brat morilec. Nesrečnik je domneval, da ne izvrši na tem nikakega zločina. Domneval je, da si bo s tem odkupil svoje zdravje. Resnični zločinec je čarovnik, podlež, ki naj bi postal tvoj drugi oče!

Jakobina se je stresla.
— Ali lahko dokažeš to? — je rekla naenkrat.
Silver je zmajal z glavo.
— Težko se je meriti s takim navihanom sleparjem. Taki ljudje se znajo zavarovati pred vsakim udarcem. Skušal sem že izprašati svojega brata glede pogovora z Roumigasom. On pa se je strašno razsrdil, me ožmerjal ter mi prepovedal govoriti o tem. On ima celo mene na sumu, da si želim njegove smrti, ta nesrečni tepec! Jaz sem takoj razumel povsem dobro, da mu je čarovnik ukazal oviti zavezo v največji molk ter mu zapretil v nasprotnem slučaju z veliko nesrečo.
— Emil je ubog, neveden ter praznoveren fant, ki ne bo priznal ničesar niti sodnikom in tudi ne izpovedniku ter celo šel na morišče brez vsakega priznanja. Vse vrjetnosti pa govore vendar za mojo domnevo. Vem, da se je moj bolni brat posvetoval s čarovnikom ter tudi vem, da je slednji pričakoval ta zločin, ker je vedel urediti vse tako, da je bil zločin izvršen pred njegovimi očmi.

— Kako! Gospod Roumigas je sam videl...
— Kako je moj brat zadel Laroqua.
— Ali veš to zagotovo?
— Če vem zagotovo! Roumigas mi je sam priznal to dan pozneje.
— Ali je mogoče? On je priznal? Zakaj?
— Da mi prepreči poroko. On mi je dokazal, da je bil očividec pri umoru vedel je, kje se nahaja orožje, s katerim je bil izvršen zločin in le ena beseda iz njegovih ust bi zadostovala, da vzamejo mojemu bratu življenje. Ob istem času je zahteval od mene, naj se ti odrečem, ker si baše sorodna z njim ter ne more dovoliti, da bi se kak član družine zvežal s kakim članom družine morila. To je cela skrivnost mojega obnašanja napram tebi, Jakobina. To je bil vzrok, zakaj sem te zapustil potem ko sem prosil tvojo roko in zakaj sem se delal, kot da te ne ljubim več. Ko sem se vrnil v Gargos, sem storil to le raditega, ker sem domneval, da si že poročena, kajti jaz tem te videl v Louchonu ob roki mladega Roumigasa. Roumigasu se je strašno mudilo naznati Emila. Če sva midva oba toliko trpela, se je zgodilo to le po krivici Roumigasa. Tudi on je kriv, da je bil Laroque umorjen. On je zalučil dvajsetkratno smrt! Če bi vladala pravica, bi ga morali razstrgati na štiri kose!

Silver je obstal. Ob obronku Gargosa je bilo slišati zvenenje ovčjih zvončkov.

— Moj oče prihaja! Tukaj je! Kako naj ga obvestim o vsem tem? Pohitelo je proti staremu ovčarju.

Jakobina je ostala sama. Vsa iz sebe je bila od samega ogorčenja. Mislija je na vse muke, katere je pretrpela ter tudi na muke svojega prijatelja. Pred njenimi duševnimi očmi se je prikazala zopet kri, prelita na teh kamenih, videla je ubogega grešnika, kako ga vodijo na morišče v Tarbes in v onemoglem srdu je pričela škrtati z zobmi.

(Dalje prihodnjič.)

PLINSKA VOJNA — ČLOVEKOLJUBNA?

Bivši tehnični asistent na ameriškem pomorsko-vojnem vseučilišču — I. M. Scammel — je minoli mesec v newyorškem časopisu "Current History" objavil članek, v katerem dokazuje, da so strupeni plini bolj človekoljubno orožje nego dosedanja bojna sredstva. Pri tem se sklicuje tudi na znani slučaj v Hamburgu kjer je lani iz tankov uhaľal strupeni plin fosgen in zahteval precej žrtve. Scammel piše:
— Slučaj v Hamburgu je dokazal, kako brezuspešen je vsek poizkus, da bi se civilno prebivalstvo zaščitilo iz zraka. V gosto naseljenem mestu so se nad brezbrambno prebivalstvo zgrnile znatne množine smrtonosnega plina. Nobena skupina letal ne bi mogla na tako majhno ploskev osredotočiti take količine fosgena. In vendar je bilo vsega vkup mrtvih samo 12 ljudi, 200 nadaljnjih pa je obolelo. Zastrupljenje mest iz zraka je neizvrljivo vojaško podjetje.

Če govorimo o "strupenem plinu", potem javnost še vedno misli na tisti dramatični aprilski dan leta 1915, ko so Nemci prvič spustili nad Ypern klorov plin. Klor je smrtonosen. Ko so ga prvič uporabili proti Kanadcem, so bili le-ti popolnoma presenečeni in brez vsake obrambe. Kljub temu pa so fronto držali in le! 4800 po zastrupljenju obolelih je razredčilo njihove vrste. Mask tedaj še niso iznašli in uspešen način zdravljenja še ni bil znan. Poslej pa je izgubil klorov plin ves svoj prejšnji vojaški pomen. Moderna plinska maska popolnoma zanesljivo varuje pred vsakim smrtonosnim vojni plinom. Izvzeti so le plini pruske kisline, ogljikovoksida ali cianida; toda ti plini so lažji od zraka in ker se vojne še vedno odločajo na prostem, nimajo nobenega vojaškega pomena. Edini smrtonosni plin, ki mu vojni strokovnjaki še posvečajo pozornost, je fosgen.

Nemčija je leta 1916 skoraj takoj zopet nehala uporabljati klor in začela delati z gorčicnim plinom, ki povzroča na koži mehurje in more povzročiti tudi smrt. Leta 1918 so izdelale nemške tovarne tega plina po tisoč ton na mesec.

Že leta 1915 so začeli Nemci poizkušati s plinom, ki povzroča solze ter so z njegovo pomočjo dejansko zavzeli celo veliko omrežje strelskih jarkov in ujeli 2400 Francozov, ki so bili skoraj vsi nepoškodovani. Proti koncu vojne so začeli že v večjem obsegu uporabljati solze povzročujoči plin in pa dim. To je napol ali docela nedolžno orožje. V morebitni novi vojni bodo igrala ta sredstva najbrže glavno vlogo, ker zadostuje ena sama bomba s solze povzročujočim plinom za 500-krat do 1000-krat večjo ploskev nego fosgenska bomba. Čas, ko so smrtonosni plini veliki pomenili, je minil.

Neglede na dejstvo, da nesmrtonosnih plinov v svetovni vojni niso popolnoma preizkusili, je še drug razlog, vsled katerega more smrtonosni plin veljati že kot zastarela iznajdba. V vojni, ki se je vršila

JESENSKA SKUPNA POTOVANJA V STARI KRAJ

Z ozirom na razna vprašanja naših rojakov poročamo, da priredimo sledeča skupna potovanja v stari kraj to jesen na najnovejšem in največjem parniku Francoske parobrodne družbe

"ILE DE FRANCE"

Prvi izlet 6. SEPTEMBRA 1929

Drugi izlet 18. OKTOBRA 1929

Božični izlet 8. DECEMBRA 1929

Kakor vedno, so nam tudi za te izlete dodeljene najboljše kabine in kdor si želi zagurati dober prostor, naj se pravočasno prijavi in pošlje aro.

Za pojasnila glede potnih listov, Return Permitov itd. pišite na domačo

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

na postojankah v strelskih jarkih, so bili strupeni plini še učinkoviti. Toda vojske so postale poslej s pomočjo motornih transportnih sredstev zelo gibljive. Letala raziskujejo je ozemlje iz zraka; motorji gonijo strojniška gnezda (tanke) in artilerijo ki podpirajo pehoto, a pehoto samo prevažajo z motornimi tovornimi vozovi.

S tem pa vseeno ni rečeno, da smrtonosni plini nimajo nobene vojske vrednosti. Imajo je. Prisiliti morejo savražnika, da si nadene plinske maske; s tem je njegova bojna sposobnost zelo oslabiljena. Kjer je cilj za streljanje s krogliami prenegotov, tam je plin uporabljen. Toda glavna in skoraj edina prednost smrtonosnega plina je v njegovem moralnem, strah povzročujočem učinku.

O "poplavi" celih bojišč s strupenimi plini se ne da govoriti. Da bi se 1000X1000 metrov ploskve pokrilo s plinom, bi bil potreben cel topniški polk. V taka pustolovstva se ne bi spuščal noben vojskovodja. Kar se pa more od plina pričakovati, je to, da v dajo cele množice jokajočih in bljujočih vojakov. Še nikdar se n iznašlo orožje, ki bi moglo vojno rokodelstvo tako oropati še zadnjih sledov vsake slave kakor plin.

Vojni veterani vedo iz izkušnje, da je plin dosti človekoljubnejše orožje nego eksplozivni izstrelki, ki trgajo meso in drobne kosti. In zdi se, da je resnica, da plin ne le ne povzroča jetike, marveč jo celo zgravi. Od ameriških čet v svetovni vojni, ki jih je omamila plin, je umrlo samo dva odstotka vojakov, od ostalih ranjenec pa 24 odstotkov. V primeri z bolečinami, ki jih povzročajo rane, so težave, ki jih povzroča plin, neznatne. Tako je zadnjič v svojih spominih ugotovil

bivši bojevnik G. Witten in dodal: "Edini možje, ki sem jih videl vsled plina trpeti, so bili vojaki, ki so si domišljali, da jih je plin zastrupil, a jih dejansko ni: mučili jih je le lastni strah"

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročena pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ,
Frank Janesh, A. Saffit,
Salida, Louis Costello,
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA
Indianapolis, Louis Banlich

ILLINOIS
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blisch, J. Bevcit,
Mrs. F. Laurich
Cicero, J. Fabian.
De Pue, Andrew Spillar,
Joliet, A. Anzels, Mary Bamblich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat,
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich,
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in
Jože Zelenc.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.
Kittmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janesich

MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze, A. Pannian, Frank Pucel.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.
New York
Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masle.

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA
Klein, John R. Rom.
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masle.

OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bepok, Chas. Karlinger, Louis Rudman, Anton Simcich, Math. Slapnik.

EUCLID, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumš.
Niles, Frank Kogovšek, J. Warren, Mrs. F. Rastat.

YOUNGSTOWN, Anton Kikelj.

OREGON
Oregon City, J. Kobljar.

Kretanje Parnikov Shipping News

28. avgusta:
Berenaria, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
29. avgusta:
Dresden, Cherbourg, Bremen
30. avgusta:
Olympic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam
31. avgusta:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Blancman, Napoli, Genova
2. septembra:
France, Havre
Reliance, Cherbourg, Hamburg
4. septembra:
Mauretania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
5. septembra:
Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen
6. septembra:
Le de France, Havre
Homeric, Cherbourg, Antwerpen
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Republic, Cherbourg, Bremen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
7. septembra:
Roma, Napoli, Genova
Minnoseta, Cherbourg
8. septembra:
New York, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
9. septembra:
Saturnia, Cherbourg
10. septembra:
Karlsruhe, Bremen
Aquitania, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
11. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen
12. septembra:
Paris, Havre
Majestic, Cherbourg
Arabic, Cherbourg, Antwerpen
13. septembra:
Dresden, Cherbourg, Hamburg
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Conte Grande, Napoli, Genova

18. septembra:
Berenaria, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen
Hyndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
19. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer
20. septembra:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova
21. septembra:
Miltoseta, Cherbourg, Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Minnoseta, Cherbourg
22. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg
23. septembra:
Mauretania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
24. septembra:
Dresden, Cherbourg, Bremen
25. septembra:
Le de France, Havre
Vulcania, Cherbourg
Homeric, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
26. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg

1. Jesenski izlet, — sep. 6. "Ile de France".
2. Jesenski izlet, — okt. 18. "Ile de France".
Božični skupni izlet, — 6. dec. "Ile de France".

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih ameriških: FRANCE 2. sept.; 20. septembra (6 P. M. (Ob polnoči)) ILE DE FRANCE 6. sep.; 27. sep. (7 P. M.) (Ob poln.) PARIS 13. septembra; 4. oktobra (Ob polnoči)

Najkrajša pot po vsej svetovni. Vselej je v posebni kabini s vseh modernih in udobnih opremljenosti. Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli voblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je pounčen o potnih listih, prilgi in drugih stvareh. Vsled naše dolgotrajne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvostvorne brozparnike.

Tudi nedržavljanji zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovaljem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovaljem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, moje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedele. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripričeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN